

Uitvoeringsprogramma
interbestuurlijk toezicht door de provincie Drenthe
over het jaar 2023

Inhoud

0. Inleiding	3
1. Beoordelingskader interbestuurlijk toezicht provincie Drenthe	5
1.1 Ruimtelijke ordening	6
1.2 Omgevingsrecht	10
1.3 Ruimtelijk erfgoed	17
1.4 Huisvesting statushouders	22
1.5 Archief	26
1.6 Financiën	28
1.7 Samenvattend totaaloverzicht informatiearrangement	31
2. Hulpmiddel Totaalbeeld IBT voor horizontale verantwoording gemeenten	33
3. Model Integraal overzicht IBT provincie Drenthe	38
Bijlage 1 Wet- en regelgeving en beleidskaders waarvan wordt uitgegaan	44
1.1 Wet revitalisering generiek toezicht (Wrgt)	44
1.2 Beleidsnota interbestuurlijk toezicht door de provincie Drenthe	44
1.3 Algemeen beleidskader indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing; provincie Drenthe	45
1.4 Beleidskader schorsing en vernietiging	45
Bijlage 2 Tijdsplanning	46
Bijlage 3 Lijst met verschoonbare redenen, behorend bij 1.4 Huisvesting statushouders	47

0. Inleiding

De provincie Drenthe heeft een wettelijke toezichttaak op de uitvoering van wettelijke medebewindstaken door de gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in Drenthe. Het gaat hier om het interbestuurlijk toezicht, kortweg IBT.

In dit uitvoeringsprogramma wordt aangegeven hoe de provincie Drenthe uitvoering geeft aan het IBT over het jaar 2023, leidend tot een integraal overzicht IBT. Overigens hebben het Rijk, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken dat samen gewerkt wordt aan een vernieuwing van het IBT. Dit leidt tot de uitwerking van de 'Agenda toekomst van het toezicht'. Mogelijk heeft dit nog gevolgen voor het IBT in 2023. Er kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het (nog) meer aan de voorkant voeren van overleg over IBT en de deelname van provincie en gemeenten aan landelijke werkgroepen om de 'Agenda toekomst van het toezicht' verder vorm te geven.

Ons college van Gedeputeerde Staten (GS) kiest er voor zich wat betreft dit uitvoeringsprogramma en het integraal overzicht IBT alleen te richten op de Drentse gemeenten. Het provinciaal toezicht op de waterschappen en de gemeenschappelijke regelingen in Drenthe valt in dit kader hierbuiten. Het IBT op de waterschappen wordt sectoraal opgepakt, vanuit de betrokken portefeuillehouders en beleidsteams. Redenen hiervoor zijn dat het bij de waterschappen om functioneel bestuur gaat en dat op de waterschappen specifiek toezicht van toepassing is. Ook de gemeenschappelijke regelingen worden niet meegenomen in dit uitvoeringsprogramma en het integraal overzicht IBT. Het IBT op de gemeenschappelijke regelingen¹ wordt ook sectoraal opgepakt.

Wij hebben er verder voor gekozen ons te richten op een beperkt aantal, in onze ogen meest risicovolle, toezichtdomeinen waarop wij standaard toezicht houden². Dit is in lijn met de uitgangspunten van de wetgeving over IBT. De provincie Drenthe houdt in dit kader toezicht op de volgende toezichtdomeinen³.

- Ruimtelijke ordening
- Omgevingsrecht
- Ruimtelijk erfgoed
- Huisvesting statushouders
- Archief
- Financiën⁴

De eerste vier toezichtdomeinen zijn van belang voor de gezondheid en het welzijn van de inwoners van Drenthe en/of een mooie leefomgeving. De laatste twee toezichtdomeinen zijn risicovol omdat als deze niet op orde zijn, een overheid niet (goed) kan functioneren.

Per toezichtdomein vindt sectoraal toezicht plaats vanuit de betrokken portefeuillehouders en beleidsteams. Waar nodig vindt in het kader van IBT sectorale interventie plaats, conform de interventieladder. Interventie gebeurt alleen als wettelijk vastgelegde medebewindstaken niet (juist) worden uitgevoerd of besluiten in strijd zijn met het recht of het algemeen belang.

Op basis van gebundelde gegevens over het sectoraal toezicht wordt vervolgens gekomen tot een totaalbeeld, ofwel een integraal overzicht IBT, voor ons college van GS. Een overzicht met daarin voor alle Drentse gemeenten weergegeven in welke mate zij wel of niet voldoen aan de gestelde wettelijke vereisten tot uitvoering van de medebewindstaken op genoemde toezichtdomeinen, voor zover het generiek toezicht betreft. Als op basis van dit overzicht blijkt dat een gemeente op meerdere toezichtdomeinen tekortschiet, is het aan ons college van GS om een integrale afweging te maken en te besluiten of dit aanleiding geeft tot het nemen van verdere stappen, anders dan binnen de sectorale

---

¹ Gemeenschappelijke regelingen waar de provincie Drenthe zelf deel van uit maakt, vallen niet onder het IBT van de provincie. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Drenthe.

² Op overige domeinen wordt toezicht waar nodig incidentgericht uitgevoerd. Dit wordt sectoraal opgepakt vanuit de betrokken portefeuillehouders en beleidsteams.

³ Externe veiligheid wordt waar nodig meegenomen in de betreffende toezichtdomeinen.

⁴ Bij Financieel toezicht is er overigens sprake van specifiek toezicht. In tegenstelling tot de overige genoemde toezichtdomeinen, waarbij sprake is van generiek toezicht. Bovendien richt het financieel toezicht zich op andere beoordelingsperiodes dan de overige toezichtdomeinen. Voor het toezichtdomein Financiën geldt een eigenstandig traject. Dit toezichtdomein wordt daarom niet opgenomen in het integraal overzicht IBT.

interventie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het afleggen van een werkbezoek of het aangaan van een bestuurlijk gesprek. De portefeuillehouder 'Bestuurlijke verhoudingen' neemt hierin dan het voortouw.

Uiteindelijke doel van het IBT is dat de Drentse gemeenten naar behoren hun wettelijke medebewindstaken (blijven) uitvoeren. Met de uitvoering van het IBT willen wij hier een positieve stimulans aan geven. Daarbij gaan wij uit van toezicht op basis van vertrouwen in de gemeenten, waarbij gemeenten hun eigen verantwoordelijkheden oppakken en hun horizontale verantwoording op orde hebben.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 bevat het beoordelingskader dat de provincie Drenthe in 2023 en 2024 hanteert voor het IBT over 2023.

Hoofdstuk 2 bevat het hulpmiddel Totaalbeeld IBT voor horizontale verantwoording gemeenten. Dit is een hulpmiddel dat de provincie Drenthe aan de Drentse gemeenten verschaft om te kunnen gebruiken in de gemeentelijke planning- en controlcyclus, specifiek de jaarrekening.

Hoofdstuk 3 bevat het model Integraal overzicht IBT provincie Drenthe dat door de provincie Drenthe gebruikt wordt als sjabloon voor het bundelen van alle sectorale gegevens over IBT tot een totaalbeeld, een integraal overzicht IBT, voor ons college van GS.

Bijlage 1 gaat in op de wet- en regelgeving en beleidskaders waarvan bij het IBT wordt uitgegaan. Deze vormen uitgangspunten bij dit uitvoeringsprogramma.

Bijlage 2 gaat over de tijdsplanning op hoofdlijnen om te komen tot een integraal overzicht IBT provincie Drenthe over het jaar 2022 en over het jaar 2023 en om te komen tot een Uitvoeringsprogramma IBT over het jaar 2023 en over het jaar 2024.

Bijlage 3 betreft een lijst met verschoonbare redenen, behorend bij 1.4 Huisvesting statushouders.

1. Beoordelingskader interbestuurlijk toezicht provincie Drenthe

Dit hoofdstuk bevat het beoordelingskader dat de provincie Drenthe in 2023 en 2024 hanteert voor het IBT over het jaar 2023. Per toezichtdomein staat aangegeven wat relevante wet- en regelgeving is, wat het belang van het toezicht is, welk informatiearrangement geldt, hoe weging en beoordeling door de provincie plaatsvinden, wat speciale aandachtspunten zijn voor het IBT over 2023 en welke beoordelingen (aan de hand van criteria) leiden tot een toezicht met lage, gemiddelde of hoge intensiteit. Het hoofdstuk eindigt met een samenvattend totaaloverzicht voor het informatiearrangement. Per toezichtdomein wordt aangegeven wanneer de gemeenten welk document bij de provincie moeten aanleveren.

Komst nieuwe wet- en regelgeving

Algemene noot bij dit beoordelingskader is dat het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) werkt aan de nieuwe Omgevingswet. Op het moment van schrijven treedt deze naar verwachting in werking op 1 juli 2023. Met de Omgevingswet worden regels voor ruimtelijke projecten gebundeld. Deze wet gaat onder andere de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) vervangen, wat wettelijke kaders zijn bij het IBT. Verder gaan van onder andere de Monumentenwet (MW) de onderdelen over het omgevingsrecht naar de Omgevingswet over. De MW zelf is verder overigens per 1 juli 2016 opgegaan in de Erfgoedwet. De Omgevingswet wordt bij inwerkingtreding meegenomen als wettelijk kader bij het IBT. Voor de overgang laat de provincie Drenthe in dit Uitvoeringsprogramma zien wat de komst van de Omgevingswet betekent voor het IBT, maar in 2022 zal de provincie bij de uitvraag en beoordeling nog uitgaan van de situatie voor de invoering van de Omgevingswet.

Een andere nieuwe ontwikkeling is de Wet digitale overheid (Wdo). Met de Wdo worden in verschillende tranches regels van kracht voor goede en veilige publieke toegang tot de overheid, conform Europese voorschriften. Op het moment van opstellen van dit Uitvoeringsprogramma staat nog niet vast wanneer deze wet in werking treedt. Het is zeer onwaarschijnlijk dat de Wdo een nieuw toezichtdomein in het kader van het IBT wordt. Waarschijnlijk zal het rijk deze toezichtstaak oppakken.

Bij nieuwe ontwikkelingen, zoals nieuwe wet- en regelgeving, moet het toezicht nader bepaald worden. Voor het IBT over het jaar 2023 wordt uiteraard uitgegaan van de dan geldende wet- en regelgeving.

Binnengekomen klachten en meldingen dan wel signalen bij de provincie

Het is mogelijk dat er klachten en meldingen dan wel signalen bij de provincie binnenkomen, bijvoorbeeld van inwoners, over de uitvoering van de wet- en regelgeving door de gemeenten op de in dit uitvoeringsprogramma genoemde toezichtdomeinen. Die klachten en meldingen dan wel signalen worden waar nodig meegenomen bij de beoordeling door de provinciale toezichthouders.

Hulpmiddel Totaalbeeld IBT voor horizontale verantwoording gemeenten

De provincie verschaft een hulpmiddel Totaalbeeld IBT voor horizontale verantwoording gemeenten aan de Drentse gemeenten om te kunnen gebruiken in de gemeentelijke planning- en controlcyclus, specifiek de jaarrekening. Zie hiervoor hoofdstuk 2.

Als gemeenten dit hulpmiddel gebruiken in de jaarrekening, betekent dit niet dat de gemeenten verder niet meer hoeven te voldoen aan het informatiearrangement in dit beoordelingskader. Voor het IBT door de provincie dienen de gemeenten de informatie conform het informatiearrangement aan te leveren. Het hulpmiddel is bedoeld voor eigen gebruik door de gemeenten.

1.1 Ruimtelijke ordening

Tot inwerkingtreding Omgevingswet:

Relevante wet- en regelgeving

- Wet ruimtelijke ordening (Wro).

De Wro stelt onder andere de volgende eisen aan gemeenten:

- Voor het gehele grondgebied dienen een of meer structuurvisies te zijn vastgesteld.
- Voor het gehele grondgebied dienen een of meer bestemmingsplannen en/of beheersverordeningen te zijn vastgesteld.
- De bestemmingsplannen en/of beheersverordeningen dienen actueel, dat wil zeggen minder dan tien jaar oud, te zijn.

Belang toezicht

- Aanwezigheid structuurvisie(s) bij gemeenten conform wettelijke eisen in Wro.
- Actuele bestemmingsplannen bij gemeenten conform wettelijke eisen in Wro.

Informatiearrangement

- Check op digitaal beschikbare ruimtelijke plannen op www.ruimtelijkeplannen.nl.
- Check via relatiebeheerders provincie bij gemeenten op aanwezigheid dan wel progressie wat betreft structuurvisie(s).
- Check via planadviseurs provincie op progressie in planprocedure bij bestemmingsplannen van gemeenten.

Weging en beoordeling

Objectief:

- Beschikken gemeenten over structuurvisies?
- Zijn bestemmingsplannen 'jonger' dan tien jaar oud?

Subjectief:

- Beoordeling op basis van informatie over de voortgang zoals aangereikt door de relatiebeheerders en planadviseurs van de provincie.

Speciale aandachtspunten IBT over 2023

- Invoering van de Omgevingswet vraagt aandacht, inclusief het overgangsrecht.

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
Goed	Voldaan aan eisen Wro - Actuele structuurvisie aanwezig. - Bestemmingsplannen (bijna) actueel.	Laag
Voldoende	Niet voldaan aan eisen Wro - Structuurvisie niet actueel, dan wel nog niet vastgesteld. Structuurvisies die concreet in voorbereiding/procedure zijn, geven geen reden tot plaatsing in het 'groen'. - Bestemmingsplannen niet allemaal actueel c.q. 'jonger' dan tien jaar oud. Met name bestemmingsplan buitengebied weegt zwaar. Bestemmingsplannen die concreet in voorbereiding/procedure zijn, geven geen reden tot plaatsing in het 'groen'.	Gemiddeld Uitvoering toezicht via interventieladder fase 1 tot en met fase 3, dat bestaat uit: - GS overleggen met B&W door middel van een brief waarin B&W een 'tweedekanstermijn' wordt geboden van zes maanden. - Gemeente overlegt binnen zes maanden gegevens over de termijn waarbinnen

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
		zij de verplichtingen van de Wro zal nakomen. In elk geval moeten daarbij binnen een jaar concrete resultaten kunnen worden overlegd. De raad moet betrokken zijn bij de verbeter slag.
Onvoldoende	Na de 'tweedekansternijn' niet voldaan aan de taakstelling - Niet voldaan aan de taakstelling en de achterstand is nauwelijks gereduceerd of zelfs verder opgelopen ondanks de 'tweedekansternijn'.	Hoog Uitvoering toezicht via interventieladder fase 4 tot en met fase 6 ('indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing'): - GS voeren overleg met B&W. - GS besluiten om wel of niet gebruik te maken van 'indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing'.

Onder voorbehoud vanaf invoering Omgevingswet per 1 juli 2023:

Relevante wet- en regelgeving

- Omgevingswet (in plaats van voorheen Wet ruimtelijke ordening (Wro)).

De Omgevingswet stelt onder andere de volgende eisen aan gemeenten:

- Er is één omgevingsvisie per gemeente voor het gehele grondgebied van de gemeente; dit betreft een strategische visie (ambities en beleidsdoelen) voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving; een omgevingsvisie gaat in op de samenhang tussen ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, infrastructuur en cultureel erfgoed (de omgevingsvisie komt onder meer in de plaats van de structuurvisie(s)). De omgevingsvisie is vormvrij: de gemeenteraad bepaalt detailniveau, gebieden, sectoren en thema's.
- Er is één omgevingsplan per gemeente voor het gehele grondgebied van de gemeente; het omgevingsplan bevat alle regels over de fysieke leefomgeving die de gemeente stelt binnen haar grondgebied (het omgevingsplan vervangt de geldende bestemmingsplannen en/of de beheersverordeningen uit de Wro).
- Het omgevingsplan moet voldoen aan de inhoudseisen en terminologie uit de Omgevingswet en aan de digitale standaarden (eisen aan opmaak van omgevingswetbesluiten, om regels goed vindbaar en goed leesbaar in het Omgevingsloket te krijgen).

Er geldt overgangsrecht voor de omgevingsvisie. De verplichting om een omgevingsvisie op te stellen, gaat niet tegelijk in met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Tot de gemeente een omgevingsvisie heeft, blijven de hoofdzaken van het te voeren beleid uit het milieubeleidsplan, het verkeers- en vervoersplan en het structuurplan gelden. Afsproken is dat gemeenten tot 31 december 2024 hebben om een nieuwe omgevingsvisie vast te stellen. Als een gemeente voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet al een omgevingsvisie heeft opgesteld, blijft deze omgevingsvisie van kracht op voorwaarde dat deze voldoet aan de eisen in de Omgevingswet.

Er geldt ook overgangsrecht voor het omgevingsplan. Het overgangsrecht regelt dat de gemeente naar verwachting in 2023 (vanaf 1 juli 2023) in ieder geval een tijdelijk omgevingsplan heeft dat gevuld is met:

- Regels die zijn verhuisd van rijksniveau naar gemeenteniveau. Die regels worden de bruidsschat genoemd.
- Bestaande ruimtelijke regels en regels van bepaalde gemeentelijke verordeningen, zoals bestemmingsplannen en beheersverordeningen.

Deze onderdelen vormen samen het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Het overgangsrecht blijft gelden tot eind 2029. Zo lang een gemeente gebruik maakt van het overgangsrecht hoeft het tijdelijke omgevingsplan niet te voldoen aan de eisen van de Omgevingswet. Wanneer de gemeenteraad, al dan niet gedeeltelijk, een nieuw omgevingsplan vaststelt, vervalt het overgangsrecht voor dat deel en moet worden voldaan aan de kaders van de Omgevingswet.

Belang toezicht

- Aanwezigheid omgevingsvisie bij elke gemeente conform wettelijke eisen in Omgevingswet, met overgangsrecht in acht nemende.
- Aanwezigheid omgevingsplan bij elke gemeente conform wettelijke eisen in Omgevingswet, met overgangsrecht in acht nemende.

Informatiearrangement

- Check op digitaal beschikbare omgevingsvisie en omgevingsplan. Naar verwachting vanaf 1 juli 2023 publiceren overheden geen plannen als bestemmingsplannen meer op www.ruimtelijkeplannen.nl. De overgang naar de nieuwe situatie met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) gaat geleidelijk. Naar verwachting vanaf 1 juli 2023 wordt de complete planvoorraad ruimtelijke plannen die voorheen werd gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl gepubliceerd in het DSO-LV.
- Check via relatiebeheerders provincie bij gemeenten op aanwezigheid van een omgevingsvisie.
- NB. Een check via planadviseurs provincie bij gemeenten op aanwezigheid van een omgevingsplan is overbodig omdat gemeenten wettelijk worden voorzien van een omgevingsplan; daarmee is het onmogelijk dat een gemeente geen omgevingsplan heeft.

Weging en beoordeling

Objectief:

- Beschikt elke gemeente over een omgevingsvisie, het overgangsrecht in acht nemende?
- Beschikt elke gemeente over een omgevingsplan, het overgangsrecht in acht nemende? (NB. Zie ook hiervoor: gemeenten worden wettelijk voorzien van een omgevingsplan.)
- Voldoet het omgevingsplan aan de inhoudseisen en terminologie uit de Omgevingswet en aan de digitale standaarden? (NB. Deze vraag wordt pas relevant bij een nieuw omgevingsplan.)

Subjectief:

- Beoordeling op basis van informatie zoals aangereikt door de relatiebeheerders en planadviseurs van de provincie.

Speciale aandachtspunten IBT over 2023

- Invoering van de Omgevingswet vraagt aandacht, inclusief het overgangsrecht.

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
Goed	Wat ruimtelijke ordening betreft voldaan aan eisen Omgevingswet - De gemeente heeft een omgevingsvisie, het overgangsrecht in acht nemende. - De gemeente heeft een omgevingsplan, het overgangsrecht in acht nemende. - Het omgevingsplan, voor zover nieuw vastgesteld, voldoet aan de inhoudseisen en terminologie uit de Omgevingswet en aan de digitale standaarden.	Laag
Voldoende	Wat ruimtelijke ordening betreft niet (volledig) voldaan aan eisen Omgevingswet	Gemiddeld

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
	- De gemeente heeft nog geen omgevingsvisie vastgesteld, het overgangsrecht in acht nemende. De omgevingsvisie die concreet in voorbereiding/procedure is, geeft geen reden tot plaatsing in het 'groen'. - Het nieuwe omgevingsplan voldoet niet (volledig) aan de inhoudseisen en terminologie uit de Omgevingswet en aan de digitale standaarden.	Uitvoering toezicht via interventieladder fase 1 tot en met fase 3, dat bestaat uit: - GS overleggen met B&W door middel van een brief waarin B&W een 'tweedekansstermijn' wordt geboden van zes maanden. - Gemeente overlegt binnen zes maanden gegevens over de termijn waarbinnen zij de verplichtingen van de Omgevingswet zal nakomen. In elk geval moeten daarbij binnen een jaar concrete resultaten kunnen worden overlegd. De raad moet betrokken zijn bij de verbeterslag.
Onvoldoende	Wat ruimtelijke ordening betreft na de 'tweedekansstermijn' niet voldaan aan de taakstelling - Niet voldaan aan de taakstelling en de achterstand is nauwelijks gereduceerd of zelfs verder opgelopen ondanks de 'tweedekansstermijn'.	Hoog Uitvoering toezicht via interventieladder fase 4 tot en met fase 6 ('indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing'): - GS voeren overleg met B&W. - GS besluiten om wel of niet gebruik te maken van 'indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing'.

1.2 Omgevingsrecht

Tot inwerkingtreding Omgevingswet:

Relevante wet- en regelgeving

- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).
- Besluit omgevingsrecht (Bor).
- Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor).
- Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving (Wet VTH).

De Wabo stelt onder andere dat de gemeenten periodiek de volgende documenten dienen vast te stellen:

- Beleidsplan: de gemeente stelt het handhavingsbeleid vast in een of meer documenten, met doelen en activiteiten.
- Uitvoeringsprogramma: de gemeente werkt het vergunningverlenings-, toezichts- en handhavingsbeleid (VTH-beleid) uit in een uitvoeringsprogramma, waarin wordt aangegeven welke van de voorgenomen activiteiten het komende jaar worden uitgevoerd.
- Jaarverslag (evaluatie): de gemeente bewaakt de resultaten en de voortgang van de uitvoering van het uitvoeringsprogramma en het bereiken van de gestelde doelen. Indien van toepassing: aangevuld met verbeterpunten voor het volgende jaar.

In de Bor en de Mor staan de proceseisen hiervoor.

Belang toezicht

- Bescherming van mens en natuur tegen schade en gevaar.
- Uitvoering van vergunningverlening, nalevingstoezicht en handhaving (milieu, bouwen en wonen).

Wet VTH: aan de uitvoering van de VTH-taken kunnen kwaliteitseisen worden gesteld.

Informatiearrangement

- Hoofddocumenten van de beleidscyclus van de gemeente:
  - o (meerjarig) probleem of risicoanalyse
  - o (meerjarig) uitvoeringskader
  - o jaarlijks programma
  - o jaarlijks verslag
- Bij steekproef: de dossiers van de gemeente (nalevingstoezicht).
- Bestuurlijk vastgestelde kwaliteitsverordening.
- Bestuurlijk vastgesteld verbeterplan (optioneel).

Weging en beoordeling

Objectief:

- Aan de hand van de criteria uit de Wabo, Wet VTH, het Bor en de Mor:
  - o Beoordeling van de werking van de beleids- en uitvoeringscyclus (BIG-8) op systeemniveau.
  - o Beoordeling van de uitwerking van de beleids- en uitvoeringscyclus naar risicothema's. Jaarlijks worden een of enkele thema's geselecteerd.
  - o Beoordeling of kwaliteitsverordening bestuurlijk is vastgesteld.

Subjectief:

- Interpretatie van de wijze waarop de gemeente invulling geeft aan de wettelijke criteria en, voor zover van toepassing, afspraken tot verbetering.

Risicothema's op het gebied van het milieu:

- De asbestregelgeving door het toezicht op en de handhaving van sloopmeldingen en het opsporen en tegengaan van illegale asbestverwijdering.
- De regelgeving met betrekking tot verontreinigde grond door toetsing van meldingen en toezicht op het gebruik en de afvoer van bouwstoffen.
- De regelgeving met betrekking tot brandveiligheid bij opslag gevaarlijke stoffen door het opnemen van de juiste voorschriften in de omgevingsvergunning en het handhaven van deze vergunning.
- Vergunningverlening en handhaving van de regelgeving met betrekking tot risicovolle inrichtingen.

Risicothema's op het gebied van bouwen:

- De regelgeving met betrekking tot constructieve veiligheid en brandveiligheid door aandacht hiervoor bij vergunningverlening en handhaving.

Risicothema's op het gebied van monumentenzorg (zie 1.3 Monumenten; dit onderdeel wordt opgepakt bij het IBT op het toezichtdomein Monumenten):

- Het hebben van een actuele gemeentelijke monumentenverordening en een onafhankelijke en deskundige gemeentelijke monumentencommissie.
- Deskundige uitvoering van vergunningverlening en handhaving ten behoeve van het aanbrengen van wijzigingen aan rijksmonumenten.

Speciale aandachtspunten IBT over 2023

- Beoordeling of de kwaliteitsverordening VTH bestuurlijk is vastgesteld en gestart is met de uitvoering van deze verordening.
- Uitvoering van audits (als aanvulling op het systeemtoezicht indien geen of onvoldoende inzicht is verkregen om een oordeel te geven over de gemeente over het Omgevingsrecht).
- Invoering van de Omgevingswet vraagt aandacht, inclusief het overgangsrecht.

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
Goed	Inzicht in nalevingstoezicht - De gemeente heeft alle vereisten op orde; er is inzicht in het nalevingstoezicht. - o Actueel beleid (vergunningen- en handhavingsbeleid, inclusief veiligheid, bouwplantoetsing, bodembeleid en probleem- en risicoanalyse (<4 jaar)) is beschikbaar voor GS. - o Beleid bevat doelen en prioriteiten. - o Beleid en probleem- en risicoanalyse besteden aandacht aan Wabo-risicothema's. - o Voor 1 januari is het Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH)-programma aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd. - o Voor 1 april (dan wel samen met de jaarrekening voor 15 juli) is het jaarverslag VTH aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd. - o Doelen en normen zijn behaald volgens de eisen in Wabo, Wet VTH, Bor en Mor. - o Er is sprake van een consistent programma met voldoende operationele doelen, afwijkingen zijn begrijpelijk geformuleerd. - o Jaarverslag bevat conclusies over mate van uitvoering, bijdrage aan beleidsdoelen, beheersing van risico's en of beleid, prioriteiten en/of programma bijgesteld dienen te worden. - o In jaarprogramma zijn voor wat betreft vergunningverlening, systematiek en werkzaamheden voor het actueel houden van risicovolle activiteiten, beschreven. - o De kwaliteitsverordening is vastgesteld.	Laag
Voldoende	Onvoldoende inzicht in nalevingstoezicht - De gemeente heeft een of meerdere van de vereisten niet op orde.	Gemiddeld

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
	○ Beleid en/of probleemanalyse is niet actueel (>4 jaar) of incompleet. ○ Beleid bevat geen doelen en/of prioriteiten, wordt onvoldoende voldaan aan wettelijke kwaliteitseisen. Ambitieniveau is niet in lijn met capaciteit. ○ Beleid en/of probleem- en risicoanalyse besteedt geen of onvoldoende aandacht aan onderkende Wabo-risico(thema's). ○ Jaarprogramma roept vragen op (onduidelijk hoe het programma is afgestemd op de onderkende Wabo- en gemeentespecifieke risico's). Geen of onduidelijke relatie met beleidsdoelen, prioriteiten en evaluatie vorig programma voor wat betreft risicovolle taken. Beschikbare middelen zijn onvoldoende voor uitvoering programma. Informatie over systematiek en werkzaamheden voor het actueel houden van vergunningen ontbreekt of is onduidelijk. ○ Jaarverslag is niet tijdig beschikbaar. Verslag is niet op 1 april, of samen met jaarrekening op 15 juli, maar wel voor 1 september aangeboden aan de raad en beschikbaar voor GS. Jaarverslag roept vragen op. ○ De kwaliteitsverordening is niet vastgesteld.	
Onvoldoende	Weinig tot geen inzicht in nalevingstoezicht - De gemeente heeft meerdere of geen van de vereisten op orde of laat onvoldoende verbetering zien na interventie. ○ Geen beleid en/of probleem- en risicoanalyse. Belangrijke risico's worden niet onderkend. ○ Gemeente heeft geen (vastgesteld) jaarprogramma of pas na 1 maart vastgesteld door B&W, aangeboden aan de raad en beschikbaar voor GS. ○ Gemeente heeft geen begrijpelijk programma. ○ Op vele punten voldoet de beleidscyclus niet aan de wettelijke eisen. ○ De stukken bevatten ernstige omissies ten opzichte van wat in Wabo, Wet VTH, Bor en Mor wordt vereist. ○ Gemeente heeft niet genoeg of onvoldoende gekwalificeerde mensen om programma uit te voeren (ambitieniveau is te hoog). ○ Gemeente heeft geen jaarverslag of pas na 1 september aangeboden aan de raad en beschikbaar voor GS. ○ De kwaliteitsverordening is niet vastgesteld.	Hoog

Onder voorbehoud vanaf invoering Omgevingswet per 1 juli 2023:

Relevante wet- en regelgeving

- Omgevingswet.
- Omgevingsbesluit.
- Besluit omgevingsrecht, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en Besluit bouwwerken leefomgeving (BBL).

De Omgevingswet stelt onder andere dat de gemeenten periodiek de volgende documenten dienen vast te stellen:

- Uitvoerings- en handhavingsstrategie: de gemeente stelt een uitvoerings- en handhavingsstrategie vast in een of meer documenten, met doelen en activiteiten die worden uitgevoerd.
- Gezamenlijke en uniforme uitvoerings- en handhavingsstrategie voor taken in kader van de regionale uitvoeringsdienst (basistaken).
- Uitvoeringsprogramma: de gemeente werkt de uitvoerings- en handhavingsstrategie uit in een uitvoeringsprogramma, waarin wordt aangegeven welke van de doelen/voorgenomen activiteiten het komende jaar worden uitgevoerd.
- Jaarverslag (evaluatie): de gemeente bewaakt de resultaten en de voortgang van de uitvoering van het uitvoeringsprogramma en het bereiken van de gestelde doelen. Indien van toepassing: aangevuld met verbeterpunten voor het volgende jaar.

In het Besluit omgevingsrecht staan de proceseisen hiervoor.

Belang toezicht

- Bescherming van (gezondheid) mens en fysieke leefomgeving (natuur) tegen schade en gevaar.
- Uitvoering van vergunningverlening, nalevingstoezicht en handhaving (milieu, bouwen en wonen).

Omgevingswet: aan de uitvoering van de VTH-taken kunnen kwaliteitseisen worden gesteld.

Informatiearrangement

- Hoofddocumenten van de beleidscyclus van de gemeente:
  - o (meerjarig) probleem of risicoanalyse
  - o (meerjarig) uitvoerings- en handhavingsstrategie
  - o jaarlijks uitvoeringsprogramma
  - o jaarlijks verslag
- Bij steekproef: de dossiers van de gemeente (nalevingstoezicht).
- Bestuurlijk vastgestelde kwaliteitsverordening.
- Bestuurlijk vastgesteld verbeterplan (optioneel).

Weging en beoordeling

Objectief:

- Aan de hand van de criteria uit de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit:
  - o Beoordeling van de werking van de beleids- en uitvoeringscyclus (BIG-8) op systeemniveau.
  - o Beoordeling van de uitwerking van de beleids- en uitvoeringscyclus naar risicothema's. Jaarlijks worden een of enkele thema's geselecteerd.
  - o Beoordeling of kwaliteitsverordening bestuurlijk is vastgesteld en/of wordt toegepast.

Subjectief:

- Interpretatie van de wijze waarop de gemeente invulling geeft aan de wettelijke criteria en, voor zover van toepassing, afspraken tot verbetering.

Risicothema's op het gebied van de leefomgeving (deze kunnen door de actualiteit worden gewijzigd/aangevuld):

- De asbestregelgeving door het toezicht op en de handhaving van sloopmeldingen en het opsporen en tegengaan van illegale asbestverwijdering.
- De regelgeving met betrekking tot verontreinigde grond door toetsing van meldingen en toezicht op het gebruik en de afvoer van bouwstoffen.

- De regelgeving met betrekking tot brandveiligheid bij opslag gevaarlijke stoffen door het opnemen van de juiste voorschriften in de omgevingsvergunning en het handhaven van deze vergunning.
- Vergunningverlening en handhaving van de regelgeving met betrekking tot risicovolle activiteiten.

Risicothema's op het gebied van bouwen:

- De regelgeving met betrekking tot constructieve veiligheid en brandveiligheid door aandacht hiervoor bij vergunningverlening en handhaving.

Speciale aandachtspunten IBT over 2023

- Invoering van de Omgevingswet vraagt aandacht, inclusief het overgangsrecht.
- Beoordeling of de vernieuwde kwaliteitsverordening VTH bestuurlijk is vastgesteld en gestart is met de uitvoering van deze verordening.
- Uitvoering van audits (als aanvulling op het systeemtoezicht indien geen of onvoldoende inzicht is verkregen om een oordeel te geven over de gemeente over het Omgevingsrecht).

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
Goed	Inzicht in nalevingstoezicht - De gemeente heeft alle vereisten op orde; er is inzicht in het nalevingstoezicht. - o Actuele uitvoerings- en handhavingsstrategie (inclusief veiligheid, bouwplantoetsing, bodembeleid en probleem- en risicoanalyse (<4 jaar)) is beschikbaar voor GS. - o Strategie bevat doelen en prioriteiten. - o Strategie en probleem- en risicoanalyse besteden aandacht aan Omgevingswet-risicothema's. - o Voor 1 januari is het programma inzake uitvoering- en handhavingsstrategie (VTH-programma) aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd. - o Voor 1 april (dan wel samen met de jaarrekening voor 15 juli) is het jaarverslag VTH aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd. - o Doelen en normen zijn behaald volgens de eisen in Omgevingswet, Omgevingsbesluit, Bal en BBL. - o Er is sprake van een consistent programma met voldoende operationele doelen, afwijkingen zijn begrijpelijk geformuleerd. - o Jaarverslag bevat conclusies over mate van uitvoering, bijdrage aan de doelen, beheersing van risico's en prioriteiten en/of programma bijgesteld dienen te worden. - o In jaarprogramma zijn voor wat betreft vergunningverlening, systematiek en werkzaamheden voor het actueel houden van risicovolle activiteiten, beschreven. - o De (geactualiseerde) kwaliteitsverordening is vastgesteld.	Laag
Voldoende	Onvoldoende inzicht in nalevingstoezicht - De gemeente heeft een of meerdere van de vereisten niet op orde.	Gemiddeld

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
	○ Uitvoerings- en handavingsstrategie en/of probleemanalyse is niet actueel (>4 jaar) of incompleet. ○ Strategie bevat geen doelen en/of prioriteiten, wordt onvoldoende voldaan aan wettelijke kwaliteitseisen. Ambitieniveau is niet in lijn met capaciteit. ○ Strategie en/of probleem- en risicoanalyse besteedt geen of onvoldoende aandacht aan onderkende Omgevingswet- risico(thema's). ○ Jaarprogramma roept vragen op (onduidelijk hoe het programma is afgestemd op de onderkende Omgevingswet- en gemeentespecifieke risico's). Geen of onduidelijke relatie met doelen, prioriteiten en evaluatie vorig programma voor wat betreft risicovolle taken. Beschikbare middelen zijn onvoldoende voor uitvoering programma. Informatie over systematiek en werkzaamheden voor het actueel houden van vergunningen ontbreekt of is onduidelijk. ○ Jaarverslag (rapportage) is niet tijdig beschikbaar. Verslag is niet op 1 april, of samen met jaarrekening op 15 juli, maar wel voor 1 september aangeboden aan de raad en beschikbaar voor GS. Jaarverslag roept vragen op. ○ De (geactualiseerde) kwaliteitsverordening is niet vastgesteld.	
Onvoldoende	Weinig tot geen inzicht in nalevingstoezicht - De gemeente heeft meerdere of geen van de vereisten op orde of laat onvoldoende verbetering zien na interventie. ○ Geen uitvoerings- en handavingsstrategie en/of probleem- en risicoanalyse. Belangrijke risico's worden niet onderkend. ○ Gemeente heeft geen (vastgesteld) jaarprogramma of pas na 1 maart vastgesteld door B&W, aangeboden aan de raad en beschikbaar voor GS. ○ Gemeente heeft geen begrijpelijk programma. ○ Op vele punten voldoet de beleidscyclus niet aan de wettelijke eisen. ○ De stukken bevatten ernstige omissies ten opzichte van wat in Omgevingswet, Omgevingsbesluit, Bal en BBL wordt vereist. ○ Gemeente heeft niet genoeg of onvoldoende gekwalificeerde mensen om programma uit te voeren (ambitieniveau is te hoog). ○ Gemeente heeft geen jaarverslag of pas na 1 september aangeboden aan de raad en beschikbaar voor GS.	Hoog

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
	○ De (geactualiseerde) kwaliteitsverordening is niet vastgesteld.	

1.3 Ruimtelijk erfgoed

Tot inwerkingtreding Omgevingswet:

Relevante wet- en regelgeving

- Erfgoedwet.
- Onderdelen uit de vervallen Monumentenwet (MW) die de fysieke leefomgeving betreffen; deze onderdelen blijven van kracht tot de nieuwe Omgevingswet in werking treedt.
- Besluit ruimtelijke ordening (Bro).
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).
- Besluit omgevingsrecht (Bor).
- Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor).
- Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving (Wet VTH).

De Erfgoedwet is op 1 juli 2016 in werking getreden. De Erfgoedwet geeft aan hoe het Nederlands erfgoed behouden en beheerd moet worden. De Erfgoedwet bundelt meerdere wetten en regelingen, waaronder de vervallen Monumentenwet (MW)⁵. Ook staan er nieuwe regels in.

De Erfgoedwet stelt onder andere de volgende eisen aan gemeenten:

- De gemeenten dienen bij de vaststelling van nieuwe bestemmingsplannen, of bij vrijstelling op bestaande plannen, aan te geven op welke wijze zij omgaan met de in geding zijnde archeologische waarden, waaronder monumenten.
- De gemeenten dienen een commissie in te stellen die adviseert over omgevingsvergunningen voor het aanpassen van een beschermd monument.
- Van deze commissie mogen burgemeester en wethouders geen lid zijn en enkele leden moeten deskundig zijn op het gebied van monumentenzorg.

Hoofdstuk 5 van de Wabo is van toepassing op de uitvoering en handhaving van het bij of krachtens deze wet bepaalde, alsmede op de uitvoering en handhaving van het bepaalde bij of krachtens de Monumentenwet (MW).

Dit betekent dat gemeenten op dit beleidsterrein moeten voldoen aan de zogenaamde procescriteria. De procescriteria beschrijven de eisen die gesteld worden aan de sluitende beleidscyclus, de BIG-8 cyclus. Dit geldt voor zowel de toezicht- als handhavingstaak en sinds de inwerkingtreding van de Wet VTH (ingangdatum 14 april 2016) ook voor het onderdeel vergunningverlening.

Belang toezicht

- (Planologische) bescherming cultuurhistorische en archeologische waarden via actuele gemeentelijke ruimtelijke plannen.
- Deskundige advisering vergunningverlening, omdat ondeskundige omgang met erfgoed onherroepelijke gevolgen heeft.

Informatiearrangement

- Zelfevaluatie: aanwezigheid digitaal beschikbare ruimtelijke plannen.
- Overzicht van:
  - o het aantal adviezen van de Monumentencommissie dat jaarlijks wordt afgegeven, hoe vaak hiervan wordt afgeweken en de motivering daarvan;
  - o het aantal malen dat jaarlijks archeologievoorwaarden aan een omgevingsvergunning worden verbonden, hoe vaak hiervoor deskundig advies wordt ingewonnen, hoe vaak hiervan wordt afgeweken en de motivatie daarvan;
  - o aanwezigheid van archeologische en cultuurhistorische waarden- en verwachtingenkaart;
  - o vindt er adequaat toezicht en handhaving plaats; en is dit geborgd in documenten (sluitende beleidscyclus);
  - o 'piepsysteem'; het gaat hier om klachten en meldingen, veelal van burgers/instellingen, en zaken die op andere wijze worden gesignaleerd, zoals via media of deskundigen.

---

⁵ Gelinkt aan de Monumentenwet (MW) waren de Wet op de archeologische monumentenzorg en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). De Wet op de archeologische monumentenzorg was een wet tot wijziging van onder andere de Monumentenwet. Hierin werd bepaald dat de archeologische waarde in de grond moet worden meegewogen bij het opstellen van een bestemmingsplan. Het Bro bepaalt dat gemeenten in het bestemmingsplan ook cultuurhistorische waarden boven de grond meewegen.

Weging en beoordeling

Objectief:

- Zijn in de Toelichting, Regels en Verbeelding van de bestemmingsplannen de gemeentelijke visie op erfgoed en/of (beschermende) maatregelen opgenomen voor cultuurhistorie, archeologische monumenten, archeologische verwachtingsgebieden en beschermde stads- en dorpsgezichten?
- Vragen gemeenten adviezen aan Monumentencommissies en archeologisch deskundigen en hoe besluiten zij daarop (wel/niet opvolgen)?
- Wordt er voldaan aan de eisen met betrekking tot vergunningverlening, toezicht en handhaving zoals gesteld in de wet VTH?

Subjectief:

- Zelfevaluatie.
- Beoordeling informatie aangereikt door beleidsmedewerkers cultuurhistorie en archeologie.

Speciale aandachtspunten IBT over 2023

- Invoering van de Omgevingswet vraagt aandacht, inclusief het overgangsrecht.

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
Goed	Voldaan aan eisen Erfgoedwet en Bro (3.1.6 lid 2), voldaan aan eisen met betrekking tot vergunningverlening, toezicht en handhaving zoals gesteld in de wet VTH - Nieuw vast te stellen bestemmingsplannen actueel volgens Erfgoedwet en Bro. - Monumentencommissies en archeologisch deskundigen adequaat om advies gevraagd.	Laag
Voldoende	Nog niet of onvoldoende voldaan aan eisen Erfgoedwet, maar daar wordt wel aan gewerkt - Bestemmingsplannen nog niet voldoende 'Erfgoedwet-proof' aangaande erfgoed als geheel of op onderdelen (bijvoorbeeld alleen cultuurhistorie). Gemeentelijk erfgoedbeleid nog in ontwikkeling. - Monumentencommissies en archeologisch deskundigen onvoldoende adequaat om advies gevraagd. - Cultuurhistorische waarden (monumentale en/of archeologische waarden) gaan soms (ongezien) verloren.	Gemiddeld
Onvoldoende	Niet voldaan aan eisen Erfgoedwet - Bestemmingsplannen voldoen niet aan de Erfgoedwet en het Bro, ondanks inzet overleg en ruimtelijk planinstrumentarium door provincie. - Monumentencommissies en/of archeologisch deskundigen zijn niet om adviezen gevraagd. - Afwijking adviezen zonder motivatie. - Cultuurhistorische waarden (monumentale en/of archeologische waarden) gaan (ongezien) verloren.	Hoog

Onder voorbehoud vanaf invoering Omgevingswet per 1 juli 2023:

Relevante wet- en regelgeving

- Omgevingswet (in plaats van onderdelen uit de Erfgoedwet, onderdelen uit de vervallen Monumentenwet (MW) die de fysieke leefomgeving betreffen, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en paragraaf 5.2 van de Wabo, beter bekend als Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving (Wet VTH)). Zie ook onder 1.1. Ruimtelijke Ordening over de Omgevingswet.
- Erfgoedwet.
- Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) (in plaats van voorheen het Activiteitenbesluit, de Activiteitenregeling en het Besluit omgevingsrecht (Bor)).
- Omgevingsbesluit.

De Erfgoedwet is op 1 juli 2016 in werking getreden. De Erfgoedwet geeft aan hoe het Nederlands erfgoed behouden en beheerd moet worden. De Erfgoedwet bundelt meerdere wetten en regelingen, waaronder de vervallen Monumentenwet (MW). Ook staan er nieuwe regels in.

In de Omgevingswet worden onder meer de volgende zaken ondergebracht:

- Vergunning (archeologische) rijksmonumenten.
- (Aanwijzen) stads- en dorpsgezichten.
- Aanstellen van een monumentencommissie.
- Rekening houden met cultureel erfgoed (cultuurhistorie, archeologische waarden en verwachtingen) bij een omgevingsplan.
- Verbinden van voorschriften archeologisch onderzoek aan omgevingsvergunning.
- Aanwijzen van provinciale en gemeentelijke monumenten.

Ruimtelijk erfgoed in omgevingsvisie en omgevingsplan:

- In de omgevingsvisie worden op hoofdlijnen de kwaliteiten van het grondgebied beschreven en de opgaven, ontwikkelingen, ambities en strategie voor de langere termijn voor bouwwerken, infrastructuur, cultureel erfgoed (cultuurhistorie en archeologie), bodem, lucht, natuur en andere aspecten van de fysieke leefomgeving.
- In het omgevingsplan moeten het cultureel erfgoed, c.q. de cultuurhistorische waarden, de archeologische waarden en de archeologische verwachtingen worden meegewogen.
- Het aanwijzen van gemeentelijke monumenten gebeurt in het omgevingsplan.
- Werelderfgoed is met de inwerkingtreding van de Omgevingswet expliciet wettelijk verankerd.
- De gemeente is verantwoordelijk voor de vergunningverlening voor het verstoren van archeologische rijksmonumenten, in het geval er sprake is van een meervoudige aanvraag (dus als er van de gemeente ook nog andere omgevingsvergunningen nodig zijn voor samenhangende activiteiten). De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed geeft daarover wel een bindend advies.
- In de Omgevingswet is geregeld dat in het geval van archeologische toevalsvondsten van algemeen belang niet alleen de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) maar ook de gemeente bodemversturende werkzaamheden kan stilleggen.
- De eigenaar van een (gebouwd en archeologisch) rijksmonument heeft een instandhoudingsplicht. Hij of zij moet ervoor zorgdragen dat het monument zodanig wordt onderhouden dat het behoud ervan gewaarborgd is.
- Het toetsingskader voor een sloopvergunning binnen een beschermd stads- of dorpsgezicht moet in het omgevingsplan worden opgenomen.

De Omgevingswet stelt onder andere de volgende eisen aan gemeenten:

- De gemeenten dienen bij het vaststellen van de omgevingsvisie de kwaliteiten van het grondgebied en de opgaven, ontwikkelingen, ambities en strategie voor de langere termijn voor onder andere cultureel erfgoed aan te geven.
- De gemeenten dienen het aanwijzen van gemeentelijke monumenten op te nemen in het omgevingsplan.
- De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de vergunningverlening voor het verstoren van archeologische rijksmonumenten, in het geval er sprake is van een meervoudige aanvraag (dus als er van de gemeente ook nog andere omgevingsvergunningen nodig zijn voor samenhangende activiteiten). De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed geeft daarover wel een bindend advies.

- In het geval van archeologische toevalsvondsten van algemeen belang kunnen niet alleen de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) maar ook de gemeenten bodemversturende werkzaamheden stilleggen.
- Het toetsingskader voor een sloopvergunning binnen een beschermd stads- of dorpsgezicht moet in het omgevingsplan worden opgenomen.
- Alle gemeenten met rijksmonumenten dienen een adviescommissie in te stellen die minimaal over aanvragen voor omgevingsvergunningen voor de rijksmonumenten adviseert. De commissie dient deskundig en onafhankelijk te adviseren.

Belang toezicht

- (Planologische) bescherming cultuurhistorische en archeologische waarden en verwachtingen via omgevingsvisie, omgevingsplan en buitenplanse omgevingsactiviteit.
- Deskundige advisering vergunningverlening, omdat ondeskundige omgang met erfgoed onherroepelijke gevolgen heeft.

Informatiearrangement

- Zelfevaluatie: aanwezigheid digitaal beschikbare ruimtelijke plannen.
- Overzicht van:
  - o het aantal adviezen van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit dat jaarlijks wordt afgegeven, hoe vaak hiervan wordt afgeweken en de motivering daarvan;
  - o het aantal malen dat jaarlijks archeologievoorwaarden aan een omgevingsvergunning worden verbonden, hoe vaak hiervoor deskundig advies wordt ingewonnen, hoe vaak hiervan wordt afgeweken en de motivatie daarvan;
  - o aanwezigheid van archeologische en cultuurhistorische waarden- en verwachtingenkaart;
  - o vindt er adequaat toezicht en handhaving plaats; en is dit geborgd in documenten (sluitende beleidscyclus);
  - o 'piepsysteem'; het gaat hier om klachten en meldingen, veelal van burgers/instellingen, en zaken die op andere wijze worden gesignaleerd, zoals via media of deskundigen.

Weging en beoordeling

Objectief:

- Zijn in de Toelichting, Regels en Verbeelding van het omgevingsplan de gemeentelijke visie op erfgoed en/of (beschermende) maatregelen opgenomen voor cultuurhistorie, archeologische monumenten, archeologische verwachtingsgebieden en beschermde stads- en dorpsgezichten?
- Vragen gemeenten adviezen aan de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en archeologisch deskundigen en hoe besluiten zij daarop (wel/niet opvolgen)?
- Wordt er voldaan aan de eisen met betrekking tot vergunningverlening, toezicht en handhaving zoals gesteld in de Omgevingswet?

Subjectief:

- Zelfevaluatie.
- Beoordeling informatie aangereikt door beleidsmedewerkers cultuurhistorie en archeologie.

Speciale aandachtspunten IBT over 2023

- Invoering van de Omgevingswet vraagt aandacht, inclusief het overgangsrecht.

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
Goed	Wat ruimtelijk erfgoed betreft voldaan aan eisen Omgevingswet, voldaan aan eisen met betrekking tot vergunningverlening, toezicht en handhaving zoals gesteld in de Omgevingswet - Omgevingsplan volgens Omgevingswet. - Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en archeologisch deskundigen adequaat om advies gevraagd.	Laag

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
Voldoende	Wat ruimtelijk erfgoed betreft nog niet of onvoldoende voldaan aan eisen Omgevingswet, maar daar wordt wel aan gewerkt - Omgevingsplan nog niet voldoende 'Omgevingswet-proof' aangaande erfgoed als geheel of op onderdelen (bijvoorbeeld alleen cultuurhistorie). Gemeentelijk erfgoedbeleid nog in ontwikkeling. - Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en archeologisch deskundigen onvoldoende adequaat om advies gevraagd. - Cultuurhistorische waarden (monumentale en/of archeologische waarden) gaan soms (ongezien) verloren.	Gemiddeld
Onvoldoende	Wat ruimtelijk erfgoed betreft niet voldaan aan eisen Omgevingswet - Omgevingsplan voldoet niet aan de Omgevingswet, ondanks inzet overleg en ruimtelijk planinstrumentarium door provincie. - Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en/of archeologisch deskundigen zijn niet om adviezen gevraagd. - Afwijking adviezen zonder motivatie. - Cultuurhistorische waarden (monumentale en/of archeologische waarden) gaan (ongezien) verloren.	Hoog

1.4 Huisvesting statushouders

Relevante wet- en regelgeving

- Huisvestingswet.

Elk half jaar wordt door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), op basis van de Huisvestingswet, voor iedere gemeente in Nederland bepaald hoeveel asielzoekers, die een verblijfsvergunning hebben gekregen (de zogenoemde statushouders), dienen te worden gehuisvest in het komende halfjaar. Naast het Ministerie van BZK is het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) een belangrijke actor hierin. Het COA draagt zorg voor het zoeken van een match tussen statushouder en gemeente.

De provincie spreekt de gemeenten aan op het behalen van de taakstelling en als er aanleiding toe is ook op de termijn van het huisvesten van aangemelde statushouders. Dit doen we periodiek en per regio. Hiermee wordt stapeling (te lange wachtlijsten per gemeente) voorkomen. Aan de Landelijke Regie Tafel die zorgt voor afstemming tussen de partijen in de asielketen is afgesproken een eenduidige definitie van 'stapelgemeente' te hanteren:

De gemiddelde wachttijd in fase 2 van de statushouders in het koppeloverzicht van de gemeente bedraagt gemiddeld 120 dagen. Bij het bepalen van het gemiddeld aantal dagen wordt geen rekening gehouden met grote gezinnen (8 personen of meer) en met gezinnen waarvoor op medische gronden de huisvesting aan specifieke vereisten moet voldoen (denk aan woningaanpassingen op medisch indicaties).

De regiovoerder stelt de toezichthouder in kennis van het overschrijden van deze termijn en kijkt in overleg met de toezichthouder of een gemeente als stapelgemeente kan worden aangemerkt.

Een stapelgemeente is een gemeente waarbij het aantal gekoppelde statushouders dat wacht op huisvesting zich opstapelt. De reguliere termijn die hiervoor staat, is tien weken, ofwel 70 dagen. Er is sprake van een stapelgemeente indien deze termijn *gemiddeld* 120 dagen betreft. Wanneer er sprake is van een stapelgemeente zal het COA geen nieuwe statushouders aandragen zolang de 'wachtrij' niet is weggerukt.

Het COA meldt maandelijks aan de provincies welke gemeenten als stapelgemeenten worden aangemerkt. De regiovoerder van het COA meldt aan de provincie wanneer uitzonderingen worden gemaakt. Andersom kan de provincie ook aangeven als er wat de provincie betreft sprake is van een bijzondere situatie. Indien een gemeente niet-verwijtbaar een stapelgemeente wordt (omdat het COA een uitzondering maakt of omdat een situatie als verschoonbaar is aangemerkt op de landelijke lijst verschoonbare redenen (zie bijlage 3)), hoeft de provincie niet te handhaven.

Belang toezicht

- Tijdige huisvesting van het aantal statushouders overeenkomstig de halfjaarlijkse taakstelling van het Rijk.

Informatiearrangement

- Maandelijks realisatiecijfers van het Rijk via het COA.
- (Half)jaarlijkse rapportage van het college van Burgemeester en Wethouders (B&W) aan de gemeenteraad.
- Elk kwartaal regionale (ambtelijke) overleggen met gemeenten, corporaties, COA en vluchtelingenwerk voor de regio's Noord, Zuidoost en Zuidwest.

Weging en beoordeling

Objectief:

- Aan de hand van de maandelijks realisatiecijfers van het COA. Peildata voor het bepalen van het oordeel over een halfjaarlijkse taakstellingsperiode zijn half februari en half augustus.

Subjectief:

- Aan de hand van de rapportages van B&W aan de gemeenteraad en de regionale overleggen.

Fase 1 (signaleren) en fase 2 (informatie opvragen) van de interventieladder worden continu uitgevoerd.

NB.

- Op het moment dat de gemeentelijke cijfers afwijken van de realisatiecijfers van het COA, gelden de realisatiecijfers van het COA. Voor het vormen van een oordeel over het behaalde resultaat van de betreffende gemeente wordt eerst gekeken naar de realisatie van de geldende taakstelling waarna de eventuele achterstand wordt betrokken bij het vormen van een eindoordeel.
- Als het Rijk de lopende taakstelling tussentijds verhoogt, geldt de lopende taakstelling (exclusief verhoging) voor de beoordeling. De verhoging dient de volgende taakstellingsperiode te zijn gerealiseerd.
- Als het Rijk de lopende taakstelling tussentijds verlaagt, geldt de verlaagde taakstelling voor de beoordeling.

Speciale aandachtspunten IBT over 2023

- Het Rijk overweegt stappen dat provincies strenger moeten toezien als toezichthouder op de huisvesting van statushouders. Welke consequenties dit heeft is nog onduidelijk. Hiermee beoogd het Rijk de huisvesting te versnellen, zodat er in de AZC's ruimte is voor nieuwkomers en huishoudens sneller kunnen integreren.

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
Goed	Voldaan aan de halfjaarlijkse taakstelling - Gemeente heeft voldaan aan de halfjaarlijkse taakstelling en heeft geen achterstand of loopt hierop in; of - Niet voldaan aan de halfjaarlijkse taakstelling met een maximale afwijking hierop van 15% of één statushouder. Er is hierbij geen sprake van een achterstand. - Niet-verwijtbaar niet kunnen voldoen aan de halfjaarlijkse taakstelling, vanwege een tekort aan gekoppelde statushouders en/of vanwege situaties zoals vermeld op de landelijke lijst verschoonbare redenen.	Laag Uitvoering toezicht door middel van de interventieladder fase 1 en fase 2, waarbij deze fase bestaat uit: - Signaleren; en - Informatie opvragen en valideren.
Voldoende	Niet voldaan aan de halfjaarlijkse taakstelling - Niet voldaan aan de halfjaarlijkse taakstelling.	Gemiddeld Uitvoering toezicht door middel van de interventieladder fase 3, indien er geen sprake is van 'verschoonbare redenen', waarbij deze fase bestaat uit: - GS stellen B&W in kennis dat bij het niet behalen van de volgende taakstelling een laatste 'tweede-kanstermijn' wordt geboden of een plan van aanpak wordt gevraagd. - GS overleggen met B&W door middel van een brief waarin B&W een 'tweede-

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
		kanstermijn' wordt geboden van één taakstellingsperiode. Na afloop 'tweedekansstermijn' dient de gemeente aan de halfjaarlijkse taakstelling te hebben voldaan en wordt er ingelopen op de achterstand; en/of (keuze) - Gemeente stelt een plan van aanpak Huisvesting Statushouders op, met een maximale looptijd van twee taakstellingsperiodes, dat door B&W is goedgekeurd. Na afloop looptijd plan van aanpak dient de gemeente te hebben voldaan aan de halfjaarlijkse taakstelling en is er geen achterstand meer.
Onvoldoende	Niet voldaan aan de taakstelling na afloop plan van aanpak Huisvesting Statushouders - Na afloop plan van aanpak Huisvesting Statushouders heeft de gemeente de halfjaarlijkse taakstelling niet gehaald en/of er is nog een achterstand.	Hoog Uitvoering toezicht door middel van de interventieladder fase 4 tot en met fase 6 ('indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing' conform artikel 124 uit de Gemeentewet) indien er geen sprake is van 'verschoonbare redenen'. - Fase 4: GS voeren bestuurlijk overleg met B&W en kondigen fase 5 aan, informeren de gemeenteraad hierover per brief en publiceren dit in een advertentie in de regionale pers. - Fase 5: GS besluiten tot indeplaatsstelling en besluiten over een begunstigingstermijn opdat de gemeente alsnog zelf kan

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
		voorzien in de taakstelling en achterstanden. - Fase 6: - Indeplaatsstelling na afloop begunstigings-termijn. - Uitvoeringskosten zijn voor rekening van de gemeente.

1.5 Archief

Relevante wet- en regelgeving

- Archiefwet 1995
- Archiefbesluit 1995
- Archiefregeling

De Archiefwet 1995 is op hoofdlijnen. Een aantal onderdelen is uitgewerkt in het Archiefbesluit 1995. Dit besluit bevat op zijn beurt weer bepalingen op hoofdlijnen. Die bepalingen zijn nader uitgewerkt in de voorschriften in de Archiefregeling.

Daarnaast zijn er verschillende andere wetten en regelingen die specifieke regels stellen aan het beheer of gebruik van informatie of aan gegevensbestanden van de overheid. Voorbeelden zijn:

- *Wet elektronisch bestuurlijk verkeer*
- *Wet elektronische handtekeningen*
- *Wet hergebruik van overheidsinformatie*
- *Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming*

Binnenkort:

- *Wet open overheid*

De strekking van deze wet- en regelgeving is dat alle overheidsinformatie zodanig moet worden beheerd en bewaard dat deze voortdurend in goede, geordende en geautoriseerde toegankelijke staat verkeert en niet langer wordt bewaard dan noodzakelijk is.

Belang toezicht

- Aanwezigheid van een deugdelijke informatiehuishouding bij overheden, zoals die benodigd is voor adequate verantwoording, sluitende bewijsvoering en historisch onderzoek, zowel intern als in samenhang met ketenpartners en burgers.

Informatiearrangement

- De neerslag van de interne verantwoording, zoals die bij voorkeur jaarlijks wordt opgesteld voor de zorgdrager.
- Gegevens over de aanpak van risicovolle thema's bij de toezichtontvanger. Deze thema's zijn maatwerk per toezichtontvanger.
- Ter onderbouwing kunnen de ingevulde kritische prestatie indicatoren (KPI's) van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) of andere meetgegevens worden opgevraagd.

De te beoordelen thema's worden voor **1 april** in samenspraak met de provincie vastgesteld.

De neerslag van de interne verantwoording, zoals vastgesteld door B&W en gezien door de raad, wordt uiterlijk **15 juli** (bij voorkeur digitaal) beschikbaar gesteld aan de provincie.

15 september dient als peildatum voor de beoordeling van de stand van zaken. Vooraf kunnen op verschillende contactmomenten gegevens over de aanpak worden uitgewisseld.

Weging en beoordeling

Objectief:

- Het oordeel van de interne verantwoording die de toezichtontvanger zelf heeft vastgesteld.
- De resultaten met betrekking tot de risicogerichte thema's, zoals die blijken uit de door de toezichtontvanger gedeelde gegevens.

Subjectief:

- De aard van het verbeterplan met betrekking tot de vastgestelde risicovolle thema's.
- Het nakomen van eerdere afspraken en voorgenomen maatregelen.
- Interpretatie van de risico's door het (nog) niet (volledig) voldoen aan de wettelijke eisen.

Procesafspraken ten aanzien van de beoordeling

- De te hanteren risicovolle thema's worden ambtelijk besproken en in gezamenlijkheid vastgesteld.
- De toezichthouder kan voorafgaand aan de beoordeling gevraagd worden om de voortgang met de toezichtontvanger te bespreken.
- De beoordeling wordt eerst ambtelijk gedeeld met de toezichtontvanger. Daarbij worden duidelijkheid, volledigheid en eventuele afwijking van de eigen visie besproken. Dit kan nog leiden tot aanpassing, alvorens de beoordeling officieel aan de zorgdrager toegestuurd wordt.
- Wanneer er voldoende aanleiding is voor twijfel over de juistheid van aangeleverde informatie, blijvende uit calamiteiten, klachten en/of berichten in de pers, kan bij uitzondering worden besloten tot de uitvoering van een zogenaamde *reality check*. In dat geval zal de toezichthouder zichzelf ter plaatse op de hoogte stellen van de feitelijke situatie.

Speciale aandachtspunten IBT over 2023

- Niet van toepassing.

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
Goed	De vastgestelde risicovolle thema's zijn of worden door afdoende verbetermaatregelen aangepakt.	Laag - Jaarlijkse update.
Voldoende	De vastgestelde risicovolle thema's zijn of worden nog onvoldoende door de getroffen verbetermaatregelen beheerst of er zijn onvoldoende gegevens bekend op de peildatum.	Gemiddeld - Jaarlijkse uitvraag. - Monitoring van het verbeterplan. - Eventueel extra tussentijds oordeel over vorderingen.
Onvoldoende	Er zijn geen risicovolle thema's vastgesteld, verbetermaatregelen getroffen of er wordt niet meegewerkt aan het afgesproken informatiearrangement.	Hoog - Uitvraag met aangepaste termijn. - Er wordt volgens de beleidskaders Indeplaatsstelling en Schorsing en vernietiging gehandeld (interventieladder).

1.6 Financiën

Relevante wet- en regelgeving

- Gemeentewet.
- Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).
- Wet algemene regels herindeling (Wet arhi); alleen in geval van gemeentelijke herindeling; deze wet is niet relevant voor het reguliere financieel toezicht.
- Waterschapswet.
- Wet financiering decentrale overheden.
- Besluit begroting en verantwoording (Bbv).
- Algemene wet bestuursrecht (Awb).

De provincie houdt financieel toezicht op de gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Het financieel toezicht valt niet onder de Wet revitalisering generiek toezicht (Wrgt). Bij het financieel toezicht is sprake van specifiek toezicht. Voor financieel toezicht gelden aparte interventiemiddelen, die in de Gemeentewet zijn vastgelegd. Hiermee wijkt het toezichtdomein Financiën af van de overige genoemde toezichtdomeinen.

De Gemeentewet stelt onder andere de volgende eisen aan gemeenten:

- De begroting is structureel en reëel in evenwicht.
- De meerjarenraming maakt aannemelijk dat dit evenwicht wordt gecontinueerd.
- Er is voor zover bekend geen sprake van bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden.

Belang toezicht

- Het bevorderen van financieel gezonde gemeenten om taken (zowel autonoom als in medebewind) te kunnen uitvoeren, zonder dat (onnodig) financiële problemen op de collectiviteit van gemeenten (Gemeentefonds) worden afgewenteld.

Informatiearrangement

- Begroting die voldoet aan het Besluit begroting en verantwoording (Bbv).
- Begrotingswijzigingen.
- Jaarstukken.
- Raadsstukken.
- Verordeningen ex. Artikel 212 en 213 Gemeentewet.

Weging en beoordeling

Objectief:

- Aan de hand van landelijk afgesproken criteria.

Subjectief:

- Interpretatie van de genomen maatregelen om begroting en meerjarenramingen sluitend te maken.

Speciale aandachtspunten IBT over 2023

- We sturen jaarlijks een begrotingscirculaire met toetspunten en actuele ontwikkelingen, waardoor we de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen vooraf informeren over onze uitgangspunten bij het beoordelen van de komende begroting. De bouwstenen van deze circulaire worden in landelijk verband vastgesteld.

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
Goed	Voldaan aan eisen Gemeentewet - Geraamde structurele uitgaven en inkomsten voor het begrotingsjaar zijn in evenwicht; en - Meerjarenraming maakt aannemelijk dat dit evenwicht wordt gecontinueerd; en	Laag - Begroting vergt geen goedkeuring. - Regulier ambtelijk contact (< 2x per jaar). - Monitoren begrotingswijzigingen.

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
	- Er is, voor zover bekend, geen sprake van bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden. Hierbij kan gedacht worden aan de jaarrekening, het weerstandsvermogen, de grondexploitatie of andere onderwerpen.	- Themaonderzoeken. - Onderzoek programmarekening met accountantsverslag. - Opvragen nota's deelonderwerpen financiële positie.
Volgende	Deels wel en deels niet voldaan aan eisen Gemeentewet - Geraamde structurele uitgaven en inkomsten voor het begrotingsjaar zijn in evenwicht. Meerjarenraming maakt nog niet aannemelijk dat dit evenwicht behouden blijft; of - Geraamde structurele uitgaven en inkomsten zijn niet in evenwicht. Meerjarenraming maakt aannemelijk dat dit evenwicht wordt hersteld; en/of - Er is sprake van één of meer bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie nadelig kunnen beïnvloeden.	Gemiddeld - Begroting vergt geen goedkeuring. - Verdiepingsvragen rondom meerjarige financiële problematiek. - Intensivering ambtelijk en bestuurlijk contact (2-5x per jaar). - Monitoren van herstelmaatregelen/ begrotingswijzigingen. - Het zijn van sparringpartner. - Themaonderzoeken. - Onderzoek programmarekening met accountantsverslag. - Opvragen nota's deelonderwerpen financiële positie.
Onvoldoende	Niet voldaan aan eisen Gemeentewet - Geraamde structurele uitgaven en inkomsten zijn niet in evenwicht; en - Meerjarenraming maakt niet aannemelijk dat dit evenwicht wordt hersteld; - Ook kan er sprake zijn van één of meer bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie nadelig kunnen beïnvloeden. Hierbij kan gedacht worden aan de jaarrekening, het weerstandsvermogen, de grondexploitatie, het onderhoud kapitaalgoederen of andere onderwerpen. Deze onderwerpen onderbouwen mede de kleuring.	Hoog - Instelling preventief toezicht. - Goedkeuring begroting/ begrotingswijzigingen noodzakelijk. - Besluit toezicht op maat. - Intensiveren ambtelijk en bestuurlijk contact (> 5x per jaar). - Verdiepingsvragen rondom financiële problematiek. - Afspraken rondom termijn herstel. - Monitoren van herstelmaatregelen. - Het zijn van sparringpartner. - Themaonderzoeken.

Beoordeling	Criteria	Intensiteit toezicht
		- Onderzoek programmarekening met accountants-verslag. - Opvragen nota's deelonderwerpen financiële positie. - Facultatief: het houden van een begrotingsscan (in samenwerking met BZK).

1.7 Samenvattend totaaloverzicht informatiearrangement

Dit hoofdstuk eindigt met een samenvattend totaaloverzicht voor het informatiearrangement. Per toezichtdomein wordt aangegeven wanneer de gemeenten welk document bij de provincie moeten aanleveren. Daarbij dient de provincie ook over de nodige informatie te kunnen beschikken zoals hiervoor beschreven in het beoordelingskader.

Ruimtelijke ordening

In 2022:

Document	Uiterste inleverdatum
Overzicht structuurvisie(s) + datum inwerkingtreding	Jaarlijks in februari
Overzicht van bestemmingsplannen + datum onherroepelijk worden	Jaarlijks in februari

In 2023:

Document	Uiterste inleverdatum
Overzicht omgevingsvisie + datum inwerkingtreding	Jaarlijks in februari
Overzicht (nieuw) omgevingsplan + datum onherroepelijk worden	Jaarlijks in februari

Omgevingsrecht

In 2022:

Document	Uiterste inleverdatum
VTH-jaarprogramma (inclusief RUD-werkzaamheden)	Vóór 1 maart
VTH-jaarverslag (inclusief RUD-werkzaamheden)	15 juli
Zelfevaluatie (vragenlijst Wabo)	15 juli

In 2023:

Document	Uiterste inleverdatum
VTH-jaarprogramma (inclusief RUD-werkzaamheden) t.b.v. uitvoerings- en handhavingsstrategie	Vóór 1 maart
VTH-jaarverslag (inclusief RUD-werkzaamheden)	15 juli
Zelfevaluatie (vragenlijst Omgevingswet)	15 juli

Ruimtelijk erfgoed

In 2022:

Document	Uiterste inleverdatum
Beoordelingsformulier zelfevaluatie (A4 met vragen conform informatiearrangement)	Jaarlijks voor 15 juli

In 2023:

Document	Uiterste inleverdatum
Beoordelingsformulier zelfevaluatie (A4 met vragen conform informatiearrangement)	Jaarlijks voor 15 juli

Huisvesting statushouders

Eens per kwartaal deelname aan regionale overleggen huisvesting statushouders samen met de ketenpartners en het op verzoek aanleveren van informatie omtrent de taakstelling.

Archief

Document	Uiterste inleverdatum
Voorstel van te beoordelen risicovolle thema's, gezamenlijk met de toezichthouder vast te stellen. N.B. Dit kan meerjarig doorlopen en hoeft dan niet ieder jaar opnieuw te worden ingediend.	1 april
Interne verantwoording over het archiefbeheer, na vaststelling door het college van B&W en doorgeleiding naar de gemeenteraad	15 juli
Gegevens over de aanpak van de vastgestelde risicovolle thema's	15 september

Financiën

Conform wettelijk informatiearrangement

2. Hulpmiddel Totaalbeeld IBT voor horizontale verantwoording gemeenten

Dit hoofdstuk bevat het hulpmiddel Totaalbeeld IBT voor horizontale verantwoording gemeenten om te kunnen gebruiken in de gemeentelijke planning- en controlcyclus. Het is bedoeld als hulpmiddel bij de horizontale verantwoording van de colleges van Burgemeester en Wethouders (B&W) richting de gemeenteraden over de uitvoering van de wettelijke medebewindstaken op de toezichtdomeinen in het kader van het IBT. Het gaat hierbij feitelijk om een zelfevaluatie van de gemeenten. Bestuurlijk is indertijd, op verzoek van de gemeenten, toegezegd dat de provincie dit hulpmiddel zou verschaffen.

Als gemeenten dit hulpmiddel gebruiken in de jaarrekening, betekent dit niet dat de gemeenten verder niet meer hoeven te voldoen aan het informatiearrangement in het beoordelingskader. Voor het IBT door de provincie dienen de gemeenten de informatie conform het informatiearrangement aan te leveren. Het hulpmiddel is bedoeld voor eigen gebruik door de gemeenten. Bij de totstandkoming van de zelfevaluatie kunnen de gemeenten uiteraard de criteria zoals genoemd in het beoordelingskader benutten om tot een totaalbeeld per toezichtdomein te komen.

De provinciale toezichthouders nemen kennis van de hiertoe door de gemeenten in de jaarrekeningen aangeleverde informatie. Voor de totstandkoming van het integraal overzicht IBT provincie Drenthe wordt echter uitgegaan van het eigen oordeel van de sectorale provinciale toezichthouders. Eventuele verschillen tussen het oordeel van de provinciale toezichthouders en de zelfevaluaties van de gemeenten bieden aanknopingspunten om als provincie en gemeenten waar nodig met elkaar in gesprek te gaan. Als dat aan de orde is, wordt dat sectoraal opgepakt door de betrokken portefeuillehouders en beleidsteams.

Wat betreft het toezichtdomein Financiën geldt overigens, gezien het specifiek toezicht, een eigenstandig traject. Conform eerdere bestuurlijke afspraken is dit toezichtdomein niet opgenomen in dit hulpmiddel.

Hulpmiddel

Verantwoording interbestuurlijk toezicht (IBT)

Tot inwerkingtreding Omgevingswet:

Ruimtelijke ordening	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over actuele, bestuurlijk vastgestelde structuurvisie(s) conform de wettelijke vereisten		
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over actuele, bestuurlijk vastgestelde bestemmingsplannen conform de wettelijke vereisten		
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		

Onder voorbehoud vanaf invoering Omgevingswet per 1 juli 2023:

Ruimtelijke ordening	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over bestuurlijk vastgestelde omgevingsvisie conform de		

wettelijke vereisten, het overgangsrecht in acht nemende		
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over bestuurlijk vastgesteld omgevingsplan conform de wettelijke vereisten, het overgangsrecht in acht nemende		
Het nieuwe omgevingsplan voldoet aan de inhoudseisen en terminologie conform de wettelijke vereisten en aan de digitale standaarden		
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		

Tot inwerkingtreding Omgevingswet:

Omgevingsrecht	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente heeft een actueel beleid op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), inclusief veiligheid, bouwplantoetsing, bodembeleid en een probleem- en risicoanalyse		
Gemeente heeft een consistent en duidelijk, bestuurlijk vastgesteld Jaarprogramma op het gebied van VTH, met voldoende operationele doelen		
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgesteld Jaarverslag op het gebied van VTH		
Uit het Jaarverslag blijkt dat doelen en normen op het gebied van VTH zijn behaald volgens de wettelijke vereisten		
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgestelde kwaliteitsverordening op het gebied van VTH		
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		

Onder voorbehoud vanaf invoering Omgevingswet per 1 juli 2023:

Omgevingsrecht	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente heeft een actuele strategie op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), inclusief veiligheid,		

bouwplantoetsing, bodembeleid en een probleem- en risicoanalyse		
Gemeente heeft een consistent en duidelijk, bestuurlijk vastgesteld Jaarprogramma op het gebied van VTH, met voldoende operationele doelen		
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgesteld Jaarverslag op het gebied van VTH		
Uit het Jaarverslag blijkt dat doelen en normen op het gebied van VTH zijn behaald volgens de wettelijke vereisten		
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgestelde actuele kwaliteitsverordening op het gebied van VTH		
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		

Tot inwerkingtreding Omgevingswet:

Ruimtelijk erfgoed	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente heeft bij de vaststelling van nieuwe bestemmingsplannen, of bij vrijstelling op bestaande plannen, aangegeven op welke wijze wordt omgegaan met in geding zijnde cultuurhistorische en archeologische waarden; deze bestemmingsplannen zijn bestuurlijk vastgesteld		
Gemeente heeft een commissie ingesteld die adviseert over omgevingsvergunningen voor het aanpassen van een beschermd monument en vraagt deskundig advies bij vergunningverlening waarbij cultuurhistorische en/of archeologische waarden aan de orde zijn		
Binnen de gemeente vindt adequaat toezicht en handhaving plaats op het gebied van monumenten en archeologie; dit is tevens vastgelegd in documenten		
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		

Onder voorbehoud vanaf invoering Omgevingswet per 1 juli 2023:

Ruimtelijk erfgoed	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente heeft bij de vaststelling van het omgevingsplan of bij vrijstelling op het bestaande plan, aangegeven op welke wijze wordt omgegaan met in geding zijnde cultuurhistorische en archeologische waarden; dit omgevingsplan is bestuurlijk vastgesteld		
Gemeente heeft een Commissie Ruimtelijke Kwaliteit ingesteld die adviseert over omgevingsvergunningen voor het aanpassen van een beschermd monument en vraagt deskundig advies bij vergunningverlening waarbij cultuurhistorische en/of archeologische waarden aan de orde zijn		
Binnen de gemeente vindt adequaat toezicht en handhaving plaats op het gebied van monumenten en archeologie; dit is tevens vastgelegd in documenten		
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		

Huisvesting statushouders	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (eerste helft van het jaar) op het gebied van tijdige huisvesting van statushouders en heeft geen verwijtbare achterstand of loopt hierop in		
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (tweede helft van het jaar) op het gebied van tijdige huisvesting van statushouders en heeft geen verwijtbare achterstand of loopt hierop in		
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		

Archief	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Zijn de belangrijkste risicovolle thema's geïdentificeerd?		

Zijn er voor deze thema's al verbetermaatregelen getroffen?		
Zijn er resultaten geboekt?		
Totaalbeeld <i>Is er reden voor extra aandacht?</i>		

3. Model Integraal overzicht IBT provincie Drenthe

Dit hoofdstuk bevat het model Integraal overzicht IBT provincie Drenthe dat door de provincie Drenthe gebruikt wordt als sjabloon voor het bundelen van alle sectorale gegevens over IBT tot een totaalbeeld, een integraal overzicht IBT, voor ons college van GS.

Integraal overzicht interbestuurlijk toezicht (IBT) provincie Drenthe 2024 op uitvoering medebewindstaken gemeenten 2023

		Gemeente											
		Aa en Hunze	Assen	Borger-Odoorn	Coevorden	De Wolden	Emmen	Hoogeveen	Meppel	Midden-Drenthe	Noordenveld	Tynaarlo	Westerveld
Toezichtdomein	Ruimtelijke ordening												
	Omgevingsrecht												
	Ruimtelijk erfgoed												
	Huisvesting statushouders												
	Archief												

Toelichting bij integraal overzicht IBT

Interbestuurlijk toezicht (IBT)

De provincie Drenthe heeft wettelijk de taak toezicht te houden op de uitvoering van wettelijke medebewindstaken door de Drentse gemeenten op die domeinen waarvoor de provincie als toezichthoudend orgaan is aangewezen. Het gaat hier om interbestuurlijk toezicht, kortweg IBT. Dit is een integraal overzicht van het door de provincie Drenthe uitgevoerde IBT op de uitvoering van medebewindstaken door de gemeenten in het jaar 2022, voor zover het generiek IBT betreft*.

Uitgaan van oordeel provincie

Dit overzicht geeft het oordeel aan van de sectorale provinciale toezichthouders, zoals dat is afgestemd met de gemeenten.

Behandeling van meldingen en signalen

< Invoegen korte tekst over afhandeling> Waar nodig zijn deze ook meegewogen in de beoordeling.

Symbolen met kleuren staan voor mate waarin is voldaan aan eisen wet- en regelgeving en voor vereiste intensiteit van toezicht

De symbolen met de kleuren groen, oranje en rood in het integraal overzicht IBT staan voor de mate waarin de betreffende gemeente op het toezichtdomein heeft voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving en voor de vereiste intensiteit van toezicht.

- Groen : goed; de gemeente heeft voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving op het betreffende toezichtdomein; lage intensiteit van toezicht.

- Oranje : voldoende; de gemeente heeft nog niet of onvoldoende voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving op het betreffende toezichtdomein, maar er wordt wel aan gewerkt door de gemeente; gemiddelde intensiteit van toezicht.

- Rood : onvoldoende; de gemeente heeft niet voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving op het betreffende toezichtdomein; hoge intensiteit van toezicht.

- Blanco : als een cel in het overzicht blanco is gelaten, betekent dit dat de provinciale toezichthouder geen (afgewogen) oordeel heeft kunnen vellen omdat de betreffende gemeente de vereiste informatie, conform het informatiearrangement, niet tijdig en/of niet volledig heeft aangeleverd bij de provincie. Zie hiervoor ook de bijgevoegde tabel over de mate van het tijdig en/of volledig aanleveren van de informatie.

Toelichting bij oordeel 'oranje', 'rood' of bij blanco cel

Als de provinciale toezichthouder het oordeel 'oranje' of 'rood' geeft aan een gemeente op een bepaald toezichtdomein volgt hierna een korte toelichting daarop. Daarbij wordt waar nodig ook aangegeven welke sectorale interventie heeft plaatsgevonden of plaatsvindt. Ook vindt een korte toelichting plaats als een cel blanco is. Alleen als daartoe aanleiding is, wordt ook een toelichting gegeven bij het oordeel 'groen'. In het geval het oordeel van de sectorale provinciale toezichthouder (sterk) afwijkt van het oordeel van een gemeente zelf, zoals weergegeven in de in de Jaarstukken van de gemeente opgenomen zelfevaluatie IBT, wordt dit ook vermeld in de toelichting hierna.

Gemeente	Toezichtdomein waarop gemeente het oordeel 'oranje' of 'rood' krijgt of waarbij een cel blanco is (Met tussen haakjes G (= groen), O (= oranje) of R (= rood) voor beoordelingskleur of B (= blanco) voor blanco cel)	Toelichting

*Wat betreft het toezichtdomein Financiën geldt, gezien het specifiek toezicht, een eigenstandig traject. Bovendien richt het financieel toezicht zich op andere beoordelingsperiodes dan de overige toezichtdomeinen. Dit toezichtdomein is daarom niet opgenomen in dit integraal overzicht IBT.

Tabel mate van tijdig en/of volledig aanleveren vereiste informatie conform informatiearrangement

		Gemeente											
		Aa en Hunze	Assen	Borger-Odoorn	Coevorden	De Wolden	Emmen	Hoogeveen	Meppel	Midden-Drenthe	Noordenveld	Tynaarlo	Westerveld
Toezichtdomein	Ruimtelijke ordening												
	Omgevingsrecht												
	Ruimtelijk erfgoed												
	Huisvesting statushouders												
	Archief												

Toelichting bij tabel mate van tijdig en/of volledig aanleveren vereiste informatie conform informatiearrangement

Symbolen met kleuren staan voor mate waarin de vereiste informatie, conform het informatiearrangement, tijdig en/of volledig is aangeleverd door de betreffende gemeente
De symbolen met de kleuren groen, oranje en rood in de tabel staan voor de mate waarin de betreffende gemeente op het toezichtdomein de vereiste informatie, conform het informatiearrangement, tijdig en/of volledig heeft aangeleverd bij de provincie.

- Groen : goed; de gemeente heeft de vereiste informatie tijdig en volledig aangeleverd.

- Oranje : voldoende; de gemeente heeft de vereiste informatie niet tijdig en/of niet volledig aangeleverd.

- Rood : onvoldoende; de gemeente heeft de vereiste informatie niet aangeleverd vóór de beoordeling.

Bijlage 1 Wet- en regelgeving en beleidskaders waarvan wordt uitgegaan

Bij de invulling van het interbestuurlijk toezicht (IBT) gaat de provincie Drenthe, naast de Provinciewet en de Gemeentewet, uit van de volgende wet- en regelgeving en beleidskaders. Verder wordt per toezichtdomein uiteraard uitgegaan van de voor dat terrein geldende wet- en regelgeving en beleidskaders, zoals vermeld in het beoordelingskader.

1.1 Wet revitalisering generiek toezicht (Wrgt)

De Wet revitalisering generiek toezicht (Wrgt) is per 1 oktober 2012 van kracht geworden. Deze wet regelt de wijziging van de Provinciewet, de Gemeentewet en enige andere wetten in verband met de revitalisering van het generiek interbestuurlijk toezicht. Met deze wet is een groot deel van het specifiek interbestuurlijk toezichtinstrumentarium afgeschaft. Op een paar uitzonderingen na blijft alleen het (algemeen toepasbaar) generieke toezichtinstrumentarium over. Met de wet is ook geregeld dat de provincie voor een groot aantal beleidsterreinen de enige toezichthouder is op de uitvoering van medebewindstaken door gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen.

De provincie houdt op de meeste toezichtdomeinen generiek toezicht. De provincie heeft de mogelijkheid om te besluiten tot 'indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing' of om besluiten van onder toezicht staande besturen voor te dragen voor 'schorsing en/of vernietiging'. Op een paar terreinen blijft specifiek toezicht van toepassing, zoals bij het toezicht op de gemeentefinanciën en de waterschappen.

Bij IBT moet de provincie de vraag beantwoorden of de onder toezicht staande overheid in strijd handelt met de landelijk vastgestelde wet- en regelgeving of het algemeen belang.

Vindplaats: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0031628>

1.2 Beleidsnota interbestuurlijk toezicht door de provincie Drenthe

De Beleidsnota interbestuurlijk toezicht door de provincie Drenthe is op 17 april 2012 vastgesteld door het college van GS. Deze beleidsnota gaat over de wijze waarop de provincie Drenthe IBT verricht. Het motto van de beleidsnota is: "Toezicht: waar mogelijk minder, meer waar nodig". De provincie Drenthe kiest voor een taakopvatting die uitgaat van vertrouwen en het goed functioneren van de horizontale controle van het eigen bestuur van de onder toezicht staande overheid.

In de beleidsnota staan onze beleidsuitgangspunten voor IBT, in overeenstemming met de principes uit de Wet revitalisering generiek toezicht (Wrgt). Kernwoorden zijn: soberheid en vertrouwen, op afstand en risicogericht, onafhankelijk, helder onderscheid in rollen, transparant, gericht op een integraal beeld.

In de beleidsnota wordt ingegaan op de interventieladder bij het gebruik maken van het generieke instrument 'indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing'. Met als basis: generieke informatie vergaren volgens het informatiearrangement. En verdere onderverdeling in de volgende fasen: 1. Signaleren, 2. Informatie opvragen en valideren, 3. Actief toezicht: afspraken over acties, termijnen en vervolg, 4. Vooraankondiging van juridische interventie, 5. Besluit tot indeplaatsstelling met laatste termijn om alsnog zelf te voorzien en 6. Sanctie indeplaatsstelling. De gedachte achter deze interventieladder is ongeveer hetzelfde voor interventie gericht op 'schorsing en vernietiging' (ook een generiek toezichtinstrument) en interventie door het gebruik maken van specifieke toezichtinstrumenten.

Verder gaat de beleidsnota in op de bestuurlijke en ambtelijke uitvoering van het IBT.

Vindplaats:

<https://www.provincie.drenthe.nl/onderwerpen/overheid-en-bestuur/interbestuurlijk/>

1.3 Algemeen beleidskader indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing; provincie Drenthe

Bij onze Beleidsnota interbestuurlijk toezicht door de provincie Drenthe hoort een Algemeen beleidskader indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing als generiek IBT-instrument. Ook dit beleidskader is op 17 april 2012 vastgesteld door het college van GS. Het ontwerpbeleidskader is indertijd in landelijk en interprovinciaal verband opgesteld. Het beleidskader is te beschouwen als een beleidsregel. Dat is dan ook de reden dat deze vervolgens door elk van de toezichthoudende bestuursorganen afzonderlijk is vastgesteld.

In dit beleidskader wordt de werking van het generieke instrument 'indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing' beschreven. Het geeft aan op welke voorwaarden en onder welke omstandigheden wij het instrument gebruiken. Als een gemeente een medebewindstaak verwaarloost, kan de provincie als toezichthouder die taak overnemen.

In het beleidskader wordt onder andere ingegaan op de beleidsuitgangspunten van het toezichthoudend bestuursorgaan bij 'indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing', wettelijke bepalingen, criteria, beleidsruimte en reikwijdte van het instrument 'indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing' en de bestuurlijke interventieladder.

Vindplaats:

http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Drenthe/171042/171042_1.html

1.4 Beleidskader schorsing en vernietiging

Het Beleidskader schorsing en vernietiging is tijdens de vergadering van de ministerraad op 25 juni 2010 vastgesteld en is van kracht sinds de inwerkingtreding van de Wet revitalisering generiek toezicht (Wrgt).

In dit beleidskader wordt de werking van het generieke instrument schorsing en vernietiging beschreven. Als een gemeente een besluit neemt dat in strijd is met het recht of het algemeen belang kan de Kroon dit besluit schorsen en/of vernietigen. Dit gebeurt bij Koninklijk Besluit. Decentrale bestuursorganen hebben de bevoegdheid de Kroon in kennis te stellen van besluiten die naar het oordeel van deze bestuursorganen voor vernietiging in aanmerking komen. In de Provinciewet is deze bevoegdheid toegekend aan GS en de commissaris van de Koning.

In het beleidskader wordt onder andere ingegaan op het kader en de functie van het instrument schorsing en vernietiging, de verhouding tot bestuursrechtelijke rechtsbescherming, het toetsingskader vernietiging en de toepassing van de bevoegdheid in de praktijk, de interventieladder.

Vindplaats: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2010/07/09/beleidskader-schorsing-en-vernietiging>

Bijlage 2 Tijdsplanning

Deze bijlage gaat over de tijdsplanning op hoofdlijnen om te komen tot een integraal overzicht IBT provincie Drenthe over het jaar 2022 en over het jaar 2023 en om te komen tot een Uitvoeringsprogramma IBT over het jaar 2023 en over het jaar 2024.

Tijdstip	Actie (door)
November 2022	Besluiten over Uitvoeringsprogramma IBT over 2023 door het college van GS
November/december 2023	Besluiten over integraal overzicht IBT provincie Drenthe over 2022 door het college van GS
November 2023	Besluiten over Uitvoeringsprogramma IBT over 2024 door het college van GS
November/december 2024	Besluiten over integraal overzicht IBT provincie Drenthe over 2023 door het college van GS
Gehele jaar door	Houden van sectoraal toezicht door de provinciale toezichthouders op de gemeenten op de toezichtdomeinen; waar nodig contacten onderhouden met gemeenten hierover; in overleg met de sectorale portefeuillehouders GS
Gehele jaar door	Behandelen binnengekomen klachten en meldingen dan wel overige signalen bij de provincie, bijvoorbeeld van inwoners, over de uitvoering van de wet- en regelgeving door de gemeenten op de toezichtdomeinen; sectoraal door de provinciale toezichthouders

Bijlage 3 Lijst met verschoonbare redenen, behorend bij 1.4 Huisvesting statushouders

Verschoonbare redenen

Reden	Verschoonbaar	Niet verschoonbaar
Geen woningen voor alleenstaanden		X
Onvoldoende koppeling (per 1 april en 1 oktober)	X	
Vertraging gezinshereniging (koppeling voor de forecast)	X	
Lage mutatiegraad corporatie		X
Ontkoppelen en doorkoppelen van COA		X
Geen bsn	X	
Geen alternatieve huisvesting		X
Nakomen geaccordeerd plan van aanpak gs en toch niet halen		X
Onvoldoende betaalbare woningen (opmerking van thuisgeven)		X
Ziekte medewerker		X
Herindeling		X
Leefbaarheid		X
Tussentijdse extra taakstelling	X	
Uitstel aankomst Hervestigers binnen TS periode verschoven naar volgende periode	X	
Woningbouw komt afspraken niet na		X
Azc in gemeente		X
Te weinig vrijwilligers		X
Pasjes IND registratie	X	

Dit betreft geen limitatieve lijst. De afweging is maatwerk en er kunnen zich andere redenen voordoen die verschoonbaar zijn waardoor de taakstelling niet kan worden gehaald.

(Vigerende versie geldt. Bijgesloten is de versie uit mei 2019.)